

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/109/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2518010136
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2518010136.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Janky Klčovej a JUDr. Jozefa Piknu, v trestnej veci obžalovaného Ing. F. B., nar. XX.XX.XXXX, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č.k. 8T/19/2018-165 zo dňa 15.08.2018, na verejnom zasadnutí konanom dňa 14.03.2019 v Trnave, takto:

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného Ing. F. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č.k. 8T/19/2018-165 zo dňa 15.08.2018 bol obžalovaný Ing. F. B., nar. XX.XX.XXXX v X., trvale bytom E. ul. č. XX/XX, X., t.č. ÚVToS Hrnčiarovce nad Parnou, uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe,

že

skutok v bode 1/

v období od júla 2010 až do 24.01.2018, s výnimkou obdobia od 05.06.2014 do 04.12.2014 v X. si ako otec F. B., nar. XX.XX.XXXX vôbec neplnil vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi, pričom táto povinnosť mu vyplýva zo Zákona o rodine a jej rozsahu mu bol určený rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8P/20/2008 zo dňa 31.03.2009, právoplatným dňa 05.05.2009 vo výške 30% sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona, ktorú je povinný platiť k rukám starých rodičov F. B. a M. B., vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, o existencii vyživovacej povinnosti mal vedomosť a napriek tomu neprejavil vážny záujem o pracovný pomer, ktorý by mu umožňoval si túto povinnosť plniť, čím mu za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom vo výške 2.244,45 eur, a svojho konania sa dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 16T/106/2016 zo dňa 14.06.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/58/2017 zo dňa 24.10.2017 bol odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, teda najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného, a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas a hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený,

skutok v bode 2/

v období od 07.01.2018 do 10:00hod dňa 25.01.2018 v X. a na iných miestach bez vážneho dôvodu nerešpektoval výzvu na nastúpenie výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 16T/106/2016 zo dňa 14.06.2017 v spojení s uznesením

Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/58/2017 zo dňa 24.10.2017 napriek tomu, že výzvu na nastúpenie výkonu trestu vydanú Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 16T/106/2016 zo dňa 07.12.2017 prevzal dňa 29.12.2017, aby v lehote do 8 dní od doručenia výzvy nastúpil výkon trestu odňatia slobody, čo však neurobil a do výkonu trestu odňatia slobody dobrovoľne nenastúpil, teda maril výkon rozhodnutia tým, že bez vážneho dôvodu nenastúpil výkon trestu odňatia slobody v lehote stanovenej súdom,

čím sa dopustil

v bode 1/ spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. m), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona

v bode 2/ spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Za tieto skutky uložil okresný súd obžalovanému podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, s poukazom na § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona okresný súd obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 165-169.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že prokurátorka Okresnej prokuratúry Piešťany pod sp. zn. Pv 525/17/2204-28 podala dňa 25.05.2015 okresnému súdu obžalobu na obžalovaného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Obžalovaný Ing. F. B. na hlavnom pojednávaní po zákonom poučení urobil vyhlásenie podľa § 257 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku v bode 2/ tak, ako je mu kladený za vinu v obžalobe. Následne na otázky súdu v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku odpovedal kladne „áno“, prokurátor navrhol vyhlásenie obžalovaného prijať. Na to okresný súd vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutku v bode 2/ prijal, následkom čoho potom vykonal dokazovanie pokiaľ ide o skutok v bode 2/ len vo vzťahu k výroku o treste.

Vo vzťahu ku skutku 1/ obžalovaný po zákonom poučení urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku o tom, že sa necíti byť vinným zo spáchania tohto skutku.

Pokiaľ ide o dokazovanie vo vzťahu ku skutku 1/ okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výpoveďou obžalovaného, prečítaním výpovede poškodeného F. B., ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to rodným listom F. B., potvrdením školy, rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8P/20/2008, správami z výkonu trestu odňatia slobody na obžalovaného, rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 16T/106/2016 a uznesením Krajského súdu v Trnave, aktuálnym odpisom registra trestov.

Z takto vykonaného dokazovania vo vzťahu ku skutku v bode 1/ mal okresný súd za preukázané, že vina obžalovaného je preukázaná, a to práve výpoveďou poškodeného F. B. st., ktorý v prípravnom konaní vo vzťahu k svojmu synovi nevyužil svoje právo nevypovedať a uviedol, že obžalovaný jemu ani jeho manželke na výživné maloletého F. od júla 2010 doposiaľ nezaplatil ani cent, pričom v danom období obžalovaný okrem doby, keď bol vo výkone trestu ani nikde nepracoval, okrem občasného privyrobenia si stavebnými prácami, ale obžalovaný zarobené peniaze prepil. Obžalovaný mu uviedol, že nemá záujem pracovať, nakoľko všetky zarobené peniaze by išli na exekúcie a neostalo by mu nič. Obžalovaný neprispieval ani len na stravu jeho, nielen na svojho syna. Obžalovaný bol viackrát súdne trestaný, nepodmienečne odsúdený za neplatenie výživného dcére Z. B.. Obžalovaný občas doniesol synovi hračku, oblečenie alebo sladkosť, avšak nepravidelne a v minimálnom množstve. Poškodený poukázal na vzniknutý dlh na výživnom ku dňu 28.03.2018 vo výške 2.539,06 eur, pričom náhradné výživné namiesto matky maloletého poberajú asi rok a súčasne poberajú opatrovateľské a prídavok na dieťa.

K argumentom obhajcu obžalovaného, že dlh na výživnom nevznikol, keďže si poškodený dlh na výživnom ako náhradu škody na hlavnom pojednávaní neuplatnil, treba uviesť, že otázka existencie dlhu na výživnom nie je závislá od toho, či si osoba, k rukám ktorej je obžalovaný povinný plniť si vyživovaciu povinnosť tento v trestnom konaní voči nemu uplatní, alebo nie. Skutočnosť, že obžalovaný so svojim synom býval v spoločnej izbe obžalovaného nezbavuje povinnosti plniť si svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť. Ani argument o tom, že nie je alkoholikom neobstojí, nakoľko v konaní bolo zistené, že obžalovaný bol niekoľkokrát priestupkovo riešený za jazdu na bicykli pod vplyvom alkoholu, a tiež všetky zarobené peniaze (pokiaľ príležitostne pracoval) minul na alkohol. Obžalovaný okrem obdobia, kedy bol vo výkone trestu mal objektívnu možnosť zamestnať sa a zabezpečiť si prácou príjem, z ktorého by si mohol plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletému synovi, čo však neurobil, výživné na maloletého neplatil vôbec, pričom svojho konania sa dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn- 16T/106/2016 zo dňa 14.06.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/58/2017 zo dňa 24.10.2017 odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy voči plnoletej dcére Z..

Okresný súd posúdil konanie obžalovaného ako úmyselné, keď po dobu takmer 8 rokov z výživného na maloletého F. nezaplatil ani cent, peniaze z príležitostným brigád minul na alkohol, neprejavil snahu zamestnať sa, keďže by sa mu to neoplatilo kvôli exekúciám.

Pri určovaní druhu a výmery trestu vychádzal okresný súd z ustanovení § 34 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, keď súčasne zohľadnil spôsob spáchania skutku, jeho následky, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, osobu obžalovaného a jeho pomery a uložil obžalovanému podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona (keďže spáchal dva prečiny).

Okresný súd u obžalovaného nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť, hoci sa obžalovaný k spáchaniu skutku priznal, učinil tak vo vzťahu ku skutku v bode 2/. Skutok v bode 1/ neoľutoval. Naproti tomu boli u obžalovaného zistené dve priťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. m) a písm. h) Trestného zákona. S prihliadnutím na pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností postupom podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona súd prvého stupňa zvýšil dolnú hranicu trestnej sadzby o 1/3 tina, a takto upravená trestná sadzba z ktorej pri ukladaní trestu vychádzal bola vo výmere 2 roky a 8 mesiacov až 5 rokov.

Vzhľadom na to, že obžalovaný spáchal skutok v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia, ktorá mu plynula dva roky od 03.12.2014, nebolo možné uložený trest odňatia slobody obžalovanému podmienne odložiť na skúšobnú dobu s probačným dohľadom. Okresný súd obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko v posledných desiatich rokoch pred spáchaním oboch skutkov vo výkone trestu odňatia slobody, a to vo veci Okresného súdu Piešťany 2T/197/2009.

Proti tomuto rozsudku zahlásil na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku odvolanie obžalovaný v celom rozsahu, ktoré odôvodnil prostredníctvom obhajcu na čl. 171 a sám doplnil na čl. 179-180.

Obžalovaný považuje trestné stíhanie ako aj samotný napadnutý rozsudok za nezákonný, pretože v konaní boli porušené jeho základné ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z Ústavy SR ale aj Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Porušené bolo obžalovaného na obhajobu a právo na spravodlivý súdny proces. Súd prvého stupňa selektívnym vykonávaním dôkazov v rozpore s ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku porušil obžalovaného právo na obhajobu. Právo na obhajobu bolo porušené aj tým, že doposiaľ mu orgány činné v trestnom konaní neuviedli skutočností preukazujúce naplnenie subjektívnej a objektívnej stránky trestného činu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona. Výpoveď poškodeného svedka F. B. je zmätočná, rozporná a tým pádom procesne nepoužiteľná. K porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd došlo konaním vyšetrovateľa PZ ako aj prokurátorom Okresnej prokuratúry Piešťany, keď nevypočul aj matku obžalovaného, čím orgány činné v trestnom konaní porušili povinnosť brať do úvahy i skutočností svedčiacie v prospech obvineného. Toto tvrdenie podporuje tým, že súdom určenú výšku výživného bol povinný platiť k rukám starých rodičov maloletého F., t.j. aj starej matky, p. M. B.. Dôsledkom tohto postupu je absencia dôkazu v prospech obžalovaného, ktorý mali orgány činné v trestnom konaní vykonať aj bez návrhu obžalovaného. Ako dôkaz ktorým mala byť zápisnica o výsluchu poškodeného F. B. st., v ktorej uviedol „neplatí ani mojej manželke, lebo ja vypovedám za oboch“ nepovažuje za zákonný a dostačujúci. Výsluch matky je nevyhnutný na realizáciu

práva obžalovaného na obhajobu. Obžalovaný nie je povinný dokazovať svoju nevinu. Prípadnú vinu, by tak preukázali len výpoveďou matky obžalovaného, ktorá by bola v absolútnej zhode s výpoveďou otca, čo sa neudialo. Z doposiaľ preukázaných skutočností vyplýva záver, že skutok, pre ktorý bola na obžalovaného podaná obžaloba sa nestal. Obžaloba nemá oporu v zhromaždených dôkazoch. Záverom tiež poukazuje, že v danej veci neboli naplnené všetky znaky trestného činu zanedbania povinnej výživy a výsledky vykonaného dokazovania neodôvodňujú postavenie obvineného pred súd.

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhuje, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Piešťany čo do viny v skutku v bode 1/ zrušil a obžalovaného oslobodil spod obžaloby a následne za spáchania skutku v bode 2/ uložil obžalovanému primeraný trest.

V doplnení odvolania poukázal na to, že nebol braný do úvahy rozsudok Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8P/20/2008 zo dňa 31.03.2009, v ktorom sa uvádza, že to bol práve obžalovaný, kto bol iniciátorom zverenia maloletého F. do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. Nesúhlasí s tvrdením, že sa o maloletého nezaujímal a nestaral, že nemal záujem nájsť si vhodné zamestnanie, tiež nie je pravdou že je alkoholik. Opätovne poukázal na to, že poškodený si nárok na náhradu škody neuplatnil a nepožaduje výživné, preto dlh na výživnom nevznikol. Poškodený uviedol súdu, že došlo k zmieri, čím podľa názoru obžalovaného škoda nevnikla, cíti sa byť nevinný.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 14.03.2019 za prítomnosti zástupkyne Krajskej prokuratúry Trnava, obžalovaného a obhajcu obžalovaného. Poškodený sa verejného zasadnutia nezúčastnil, na verejné zasadnutie bol riadne predvolaný s poučením o možnosti vykonať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti. Poškodený oznámil podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 05.03.2019, že sa verejného zasadnutia nezúčastní, pričom uviedol, že nie je poškodený a náhradu škody nežiada. Odvolací súd prijal uznesenie o tom, že verejné zasadnutie vykoná v neprítomnosti poškodeného, nakoľko pre takýto postup boli splnené procesné podmienky. Na verejnom zasadnutí odvolací súd oboznámil zúčastnených s napadnutým rozsudkom okresného súdu, odvolaním obžalovaného ako aj podstatným obsahom spisu. Zástupkyňa Krajskej prokuratúry Trnava navrhla odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné, dokazovanie bolo vykonané v dostatočnom rozsahu, napadnutý rozsudok považuje za zákonný. Obhajca obžalovaného sa pridržiaval písomných dôvodov odvolania. Súd prvého stupňa selektívnym spôsobom vyhodnotil jediný dôkaz v neprospech obžalovaného, pričom dôkaz v prospech obžalovaného - výpoveď jeho matky nebol vykonaný. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť. Obžalovaný sa domáhal oslobodenia spod obžaloby, na výživnom nie je nič dlžný, treba prihliadať na záujem dieťaťa. Vo vzťahu ku skutku v bode 2/ necháva na úvahe súdu uloženie trestu.

Podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, event. napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú. Vo vzťahu k napadnutému výroku o vine podrobne, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za dokázané, o ktoré skutočnosti svoje tvrdenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri ukladaní trestu. Záverečný názor súdu prvého stupňa, keď obžalovaného uznal vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na nezmenenom skutkovom základe obžaloby, na čo následne pri ukladaní trestu postupoval dôsledne podľa zásad vyplývajúcich z § 34 Trestného zákona, kedy obžalovanému uložil podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku je aj podľa názoru odvolacieho

súdu zákonný, spravodlivý a primeraný. Zároveň pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, tento zodpovedá zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 168 Trestného poriadku a odvolací súd sa bez výhrad s týmto odôvodnením stotožňuje a odkazuje naň. Na skonštatovanie správnosti odvolací súd uvádza už len nasledovné:

Výrok o vine obžalovaného pokiaľ ide o skutok v bode 2/ nie je predmetom odvolacieho prieskumu, nakoľko proti tomuto výroku nebolo možné podať odvolanie z toho dôvodu, že súd prvého stupňa podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie o vine obžalovaného zo spáchania skutku, ktorý mu bol v obžalobe kladený za vinu. Nakoľko inštitút uznania viny svojou povahou vylučuje preskúmanie skutkového stavu konštatovaného výrokom obžaloby a obžalobou určenej právnej kvalifikácie po prijatí vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odvolací súd ani nemohol preskúmať tento výrok z hľadiska jeho zákonnosti a odôvodnenosti. Proti výroku o vine v tomto prípade teda odvolanie ako opravný prostriedok nie je prípustné.

Pokiaľ ide o skutok v bode 1/ obžaloby, podstata odvolacích námietok obžalovaného spočívala v jeho presvedčení o tom, že na výživnom nič nedlhuje a okresný súd sa pokiaľ ide o proces dokazovania dopustil vád spočívajúcich v selektívnom vyhodnotení dôkazov výlučne v neprospech obžalovaného, čím porušil obžalovaného právo na obhajobu.

Z pripojeného rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 8P/20/2008-49 zo dňa 31. marca 2009, právoplatného dňa 05.05.2009, vyplýva povinnosť otca, teda obžalovaného prispievať na výživu maloletého F. B., nar. XX.XX.XXXX, sumou rovnajúcou sa výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám starých rodičov maloletého F., vždy do 15. dňa v mesiaci.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že obžalovaný vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému synovi nepochybne mal, a to určenú právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, ktoré bol povinný rešpektovať a povinnosť voči svojmu maloletému synovi aj riadne plniť.

Obžalovaný svoju obranu založil na tom, že súd prvého stupňa sa voči obžalovanému dopustil porušenia jeho práva na spravodlivý proces ako aj porušenia práva na obhajobu. K tomuto porušeniu malo dôjsť nevy počutím matky obžalovaného, ktorá bola oprávnená z titulu plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany obžalovaného ako povinného, a tiež poukazom na vyjadrenia svojho otca - poškodeného to tom, že žiadnu náhradu škody si neuplatňuje, preto nie je poškodený a žiadna škoda mu nevznikla.

Vo vzťahu k popieraní dlhu na výživnom odvolací súd poukazuje na to, že vyživovacia povinnosť rodiča k svojmu maloletému dieťaťu vzniká narodením. Narodením dieťaťa vzniká rodičovi povinnosť podieľať sa na výchove, výžive a starostlivosti o svoje dieťa. Z toho jednoznačne vyplýva, že táto povinnosť nevzniká porušením právom chráneného záujmu, ale faktickým stavom, t.j. narodením dieťaťa. Až následne neplnenie si zákonom uloženej povinnosti vyživovať svoje dieťa zákonodarca spája s porušením právom chráneného záujmu v podobe spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy tak ako to bolo i v tomto prípade.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 28 ods. 1 písm. a), b), c) Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj mal. dieťaťa, zastupovanie mal. dieťaťa, správa majetku mal. dieťaťa. Podľa odseku 2 cit. zák. ustanovenia rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Z výpovede poškodeného, starého otca maloletého F., ktorý bol tým istým rozsudkom zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov vyplýva, že otec obžalovaný na výživnom neuhradil

ani cent, rovnako ako neprispieval na chod domácnosti, stravu pre neho samého. Poškodený uviedol, že k podaniu trestného oznámenie spolu s manželkou (matkou obžalovaného) nepristúpili už skôr z dôvodu, že im bolo ľúto syna, avšak situácia sa stala neúnosnou, keď sú obaja s manželkou starobnými dôchodcami a okrem dôchodku poberajú len prídavok na dieťa, mal. F. a príspevok na opatrovanie.

Odvolačný súd rovnako ako okresný súd zastáva názor, že už len samotná výpoveď poškodeného - otca obžalovaného usvedčuje obžalovaného zo spáchania skutku v bode 1/. Tu odvolací súd poukazuje na to, že na hlavnom pojednávaní konanom dňa 15.08.2018 poškodený využil právo nevyvolať, s odôvodnením, že ide o jeho syna, teda s najväčšou pravdepodobnosťou mu bolo syna opäť ľúto a nechcel ho vystaviť trestnému postihu. Súd prvého stupňa preto prečítal výpoveď poškodeného z prípravného konania, v ktorej uviedol skutočnosti uvedené odvolacím súdom v odseku vyššie a zároveň umožnil obžalovanému podľa § 271 ods. 1 Trestného poriadku vyjadriť sa k prečítaniu svedeckej výpovede. Obžalovaný sa vyjadril nasledovne „To, čo povedal otec je pravda, čo sa stalo ľutujem.“ Teda obžalovaný skutočnosť, že výživné na svojho syna neplnil nepoprel, priam naopak, verifikoval výpoveď poškodeného.

Napokon, spolu s ďalšími dôkazmi vo vzájomných súvislostiach jednoznačne preukazujú vinu obžalovaného, keď tento bez relevantného dôvodu nepracoval, pričom nezamestnanosť odôvodňoval tým, že ho ako osobu so záznamom v registri trestov odmietli zamestnať, poukazujúc pritom aj na vyšší vek. Toto tvrdenie však nepodporuje výpoveď poškodeného, ktorý uviedol, že obžalovaný nemal snahu pracovať, nakoľko by bol jeho príjem postihnutý exekúciami, teda neoplatilo by sa mu to. Tvrdeniu poškodeného, t.j. nedostatočnej snahe zamestnať sa nasvedčuje aj záver správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, z ktorej vyplýva, že obžalovaný bol od roku 2010 len dvakrát evidovaný v evidenciách uchádzačov o zamestnanie to v r. 2015, kedy k vyradeniu došlo práve pre nespokojnosť obžalovaného. Keď sa k týmto skutočnostiam pridruží aj výpoveď poškodeného o tom, že pokiaľ aj obžalovaný mal príležitostnú brigádu, zarobené peniaze minul na alkohol, a nadväzne na to priestupkové postihy obžalovaného za jazdu na bicykli pod vplyvom alkoholu, nie je dôvod neveriť tvrdeniam poškodeného o tom, že obžalovaný si svoju zákonom uloženú povinnosť vyživovať svoje dieťa riadne neplnil.

Argument obžalovaného o plnení si vyživovacej povinnosti voči svojmu synovi a riadnej starostlivosti poukazom na to, že obývali počas niekoľkých rokov spoločnú izbu odvolací súd dodáva, že súčasťou rodičovských práv (ktorých zverením maloletého F. do náhradnej osobnej starostlivosti zbavený ani obmedzený nebol) sa rozumie sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletého dieťaťa. Obývanie jednej izby sa za takúto starostlivosť rozhodne nepovažuje. Odvolací súd zdôrazňuje, že každý rodič je povinný počínať si tak, aby jeho konaním, resp. nekonaním nebola ohrozená výchova a výživa dieťaťa, ktoré je naň odkázané. Maloletý nemôže za žiadnych okolností doplácať na ľahostajný prístup svojho rodiča, ktorý žiadnym relevantným argumentom neodôvodnil skutočnosť, že je dlhodobo nezamestnaný. Tým by došlo k popretiu významu pojmu „najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa“, ktorý treba vykladať pokiaľ možno čo najextenzívnejšie.

Hoci obžalovaný poukazuje na najlepší záujem maloletého tvrdením, že nie je v jeho záujme, aby bol obžalovaný vo výkone trestu, zrejme opomenul ako obsah pojmu „najlepší záujem maloletého dieťaťa“ treba vykladať. Najlepším záujmom maloletého F. je, aby si obžalovaný ako povinný rodič plnil zákonom stanovenú vyživovaciu povinnosť, a to až do času, kým maloletý nebude schopný žiť sám.

Odvolačný súd dáva obžalovanému do pozornosti, že uvedeným rozsudkom určené výživné na maloletého je to najnižšie možné výživné, aké je povinný rodič povinný plniť. Výška 30% sumy životného minima na jedno maloleté nezaopatrené dieťa je v súčasnosti suma rovnajúca sa sume 33,20 eur (ako 30% zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené dieťa ktoré je aktuálne stanovené vo výške 99,31 eur). Je viac než zjavné, že takto nízka suma nemôže postačovať na pokrytie odôvodnených potrieb maloletého a všetky výdavky potrebné na riadnu starostlivosť o maloletého F. hradia výlučne jeho starí rodičia, ktorí sú starobnými dôchodcami. Pokiaľ by títo požiadali súd o zvýšenie výživného, obžalovaný by bol celkom určite zaviazaný povinnosťou podieľať sa na vyživovaní svojho syna podstatne vyššou sumou. Obžalovaný aj napriek tej najnižšej novej miere, ako sa mal finančne podieľať na výžive svojho syna si túto povinnosť neplnil. Je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný navyše nepopierateľne vedel o tom, aké následky mu plynú z neplnenia si vyživovacej povinnosti, nakoľko to nebolo tak dávno, kedy bol právoplatne odsúdený za spáchanie rovnakého prečinu voči svojej dcére Z., a to rozsudkom Okresného

súdu Piešťany sp. zn. 16T/106/2016 zo dňa 14.06.2017 v spojení s uznesením tunajšieho odvolacieho súdu pod sp. zn. 3To/58/2017 zo dňa 24.10.2017.

Tu je potrebné poukázať na to, že výživné nie je možné obmedziť iba na potreby bývania, stravovania a ošatenia, ale slúži aj pre kultúre, športové, rekreačné a iné potreby na zabezpečenia všestranného vývoja dieťaťa. Zo zisteného skutkového stavu, ale aj zo všeobecných skúseností vyplýva, že prechodom na vyšší typ školy sa výdavky na maloletú zvyšujú, zohľadňujúc aj predpokladané občasné výdavky na mimoškolské potreby a zvýšenie výdavkov súvisiace s jej zdravotnými problémami. Výdavky na maloletú sa však prirodzene zvyšujú už aj preto, že je staršia, chce žiť viac samostatne v spoločnosti rovesníkov, teda všetko, čo zahŕňa pojem oprávnené potreby v oblasti vzdelávania, kultúrneho a spoločenského života. (judikát R 69/1971)

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva na spravodlivý proces ako aj práva obžalovaného na obhajobu, ktorého sa mal okresný súd ako aj orgány prípravného konania dopustiť tak, že nevypočuli ako svedkyňu matku obžalovaného, ktorá by eventuálne mohla svedčiť v jeho prospech, odvolací súd dodáva:

Už len samotné tvrdenie o tom, že matka poškodeného by mohla svedčiť v prospech obžalovaného odvolací súd prirovná k absencii akémukoľvek kritickému a objektívnemu postoju obžalovaného k svojmu protiprávnemu konaniu. Poškodený v prípravnom konaní výslovne uviedol, že vypovedá aj za svoju manželku, t.j. matku obžalovaného (starú matku maloletého F.), teda je zrejmé, že na postupe, kedy podali trestné oznámenie sa zhodli čo napokon aj poškodený poznamenal. Obžalovaný najprv v odvolaní poukazuje na to, že matka ako svedkyňa mohla vniesť do prípadu „iné svetlo“, ktoré zodpovedá s najväčšou pravdepodobnosťou len iluzórnej predstave obžalovaného o jeho beztrestnosti, na druhej strane obžalovaný v odvolaní výslovne uvádza „Prípadnú vinu obžalovaného by tak preukázali len výpoveďou matky obžalovaného, ktorá by bola v absolútnej zhode s výpoveďou otca.“ Aj napriek odvolávaniu sa na vypočutie matky je aj obžalovanému zrejmé, že by matka ako svedkyňa vypovedala rovnako ako otec, teda v neprospech obžalovaného.

V súvislosti s procesom dokazovania odvolací súd poukazuje na to, že námietky obžalovaného prezentované v odvolaní, ako zásadné porušenie jeho procesných práv nie sú teda opodstatnené. V tomto smere treba zdôrazniť, že právo obstaráť dôkazy síce prináleží stranám, súd však nie je povinný akceptovať akýkoľvek návrh obžalovaného na vykonanie dôkazu. Dokazovanie sa vykonáva tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Takýto postup je lege artis (postup v zmysle príslušných zákonných ustanovení) a v súlade so zásadou čo možno najrýchlejšieho prejednaní veci bez toho, aby to bolo na úkor spravodlivého procesu. Vina obžalovaného bola dostatočne preukázané výsluchom poškodeného.

Do pozornosti obžalovaného odvolací súd dáva aj to, že ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku (čo aj súd prvého stupňa urobil) t.j. že ich hodnotil na základe vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne, a dospel k logicky odôvodneným skutkovým zisteniam, odvolací súd nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. (R 53/1992).

V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu vadu, a to aj napriek opačnému názoru obžalovaného. Odvolateľ primárne namieta v odvolaní hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa a predkladá odvolaciemu súdu vlastné hodnotenie dôkazov a vlastné predstavy záverov, ktoré mali vyplynúť z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. Hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa si ale odvolací súd v plnom rozsahu osvojil a v podrobnostiach naň poukazuje.

Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Zo strany obžalovaného ide o výhrady voči skutkovým zisteniam, spôsobu hodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa a zároveň polemizuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa. V podstate sa obžalovaný takýmto spôsobom snaží presadiť vlastnú (pre neho priaznivú a od skutkových zistení súdu prvého stupňa inú) verziu skutkového stavu veci. Až následne z uvedených skutkových (procesných) výhrad vyvodzuje záver o nesprávnom právnom posúdení skutku, resp. o inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení.

Navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrh strán konania na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania, a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Dokazovanie je procesný postup súdu upravený Trestným poriadkom, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom hodnotení. Jeho význam spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd ustanovuje skutkový stav v prejednávanej veci, z ktorého potom vychádza a aplikuje naň konkrétnu právnu normu, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá skutočnému stavu veci a o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, je jednou z najdôležitejších činností súdu v rámci trestného konania, pretože je základným predpokladom pre rozhodnutie súdu vôbec. Súd, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zväžení, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie. Teda len súd rozhoduje o tom, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého, naopak, nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur).

Z časového hľadiska je hraničnou fázou aplikovania ustanovenia § 274 ods. 1 Trestného poriadku súdom, teda moment rozhodnutia súdu, ktorým sa uzatvára dokazovanie vyhlásením dokazovania za skončené, čím sa jednak končí najdôležitejšia fáza kontradiktórneho hlavného pojednávania a jednak sa ohraničuje rozsah vykonaného dokazovania, ktoré súd bude hodnotiť ako podklad pre svoje rozhodnutie.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného dňa 15.08.2018, vyplýva, že súd prvého stupňa tak obhajcu ako aj obžalovaného v zmysle § 272 vyzval na doplnenie dokazovania, na čo reagovali zhodne tak, že návrhy na doplnenie dokazovania nemajú, čo je zachytené na č.l. 160. Obžalovanému nič nebránilo navrhnúť vykonanie dôkazu, výsluchu svedka - matky obžalovaného, neučinil tak. Odvolaciemu súdu je zrejmé, že obžalovaný vedomý si uloženého nepodmienečného trestu sa snaží všemožne vyvinúť sa a dosiahnuť oslobodzujúce rozhodnutie, no jeho snaha nie je odôvodnená. Pri popísanej pasivite obžalovaného a jeho obhajcu v priebehu konania pred súdom prvého stupňa, keď pred vyhlásením uznesenia, ktorým sa vyhlasuje dokazovanie za skončené, nenavrhli žiadne dokazovanie, nemôžu účinne v odvolacom konaní namietat absenciu dôkazov, ktoré mali byť vykonané, či už v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom prvého stupňa.

Vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v tejto záverečnej fáze konania pred rozhodnutím vo veci samej, kedy naposledy možno uplatniť návrhy na doplnenie dokazovania, je záverečným prejavom tejto procesnej strany o disponovaní s návrhmi na doplnenie dokazovania. (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/45/2009 zo dňa 15.12.2009)

Napokon odvolací súd poukazuje aj na ustálenú súdnu prax všeobecných súdov SR, ktorá zastáva názor, že „Zákon výlučne súdu zveruje hodnotiť získané a vykonané dôkazy v súlade so zákonom a podľa jeho vnútorného presvedčenia a pritom zohľadňuje aj obhajobu obvineného. Iba takýto postup je súladný so zákonom a so zásadou spravodlivého procesu.“

Záverom odvolací súd dodáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania na rozhodnutie v súlade s jeho skutkovým a právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní, event. právo účastníka na také rozhodnutie, ktoré zodpovedá jeho predstavám a očakávaniam. Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny nie je ani záruka, že rozhodnutie orgánu verejnej moci bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

Pokiaľ ide o výrok o treste, z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd pokiaľ ide o ustálenie právnej kvalifikácie ako aj trestnej sadzby za spáchané skutky postupoval správne.

Podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona, ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin najprísnejšie trestný. Popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu

uložiť aj iný druh trestu, ak jeho uloženie by bolo odôvodnené niektorým so zbiehajúcich sa trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadziieb trestov odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou najnižšia z nich.

Podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona, ak prevažuje pomer priťažujúcich okolností, zvyšuje sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Nakoľko v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 41 ods. 1 Trestného zákona tak v prejednávanej veci prichádzalo do úvahy uloženie úhrnného trestu, a to podľa ustanovenia § 207 ods. 3 Trestného zákona, nakoľko toto ustanovenie upravuje skutok najprísnejšie trestný v danej veci (prečin zanedbania povinnej výživy) s trestnou sadzbou vo výmere 1-5 rokov. Okresný súd správne u obžalovaného nevzhliadol žiadnu poľahčujúcu okolnosť, za súčasného vzhľadnutia dvoch priťažujúcich okolností, a to podľa § 37 písm. h) Trestného zákona (spáchal viac trestných činov) a § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať), v dôsledku čoho potom správne podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona zvýšil dolnú hranicu trestnej sadzby za trestný čin najprísnejšie trestný o 1/3/ tinu, nakoľko prevažovali priťažujúce okolnosti v pomere 2:0. Nakoľko sa obžalovaný dopustil spáchania skutkov v dobe podmienenečného prepustenia, nebolo možné uvažovať o treste s podmienenečným odkladom. S uloženým trestom v trvaní 3 roky sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a považuje ho za zákonný a spravodlivý.

Takto uložený trest je v súlade so zásadou, že trest je právnym následkom trestného činu a teda musí byť úmerný k spáchanému prečinu (zásada proporcionálnosti trestu), že je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona a tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom -potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Takto uložený trest súčasne vyjadruje aj morálne odsúdenie obžalovaného (retribúcia) a zahŕňa tak individuálnu ako aj generálnu prevenciu a zároveň vyjadruje jeho morálne odsúdenie spoločnosťou.

Zároveň uložený trest, podľa názoru odvolacieho súdu umocní vedomie obžalovaného o svojom protiprávnom konaní. Páchatel trestného činu má totižto trest pociťovať ako ujmu a nie ako len formálne odsudzujúce vyjadrenie súdu nad jeho protiprávnym konaním, ktorého znaky sú uvedené v osobitnej časti Trestného zákona. Takto uložený trest odvolací súd považuje za dostatočný, primeraný a spravodlivý, ktorý ho zároveň odradí od ďalšieho páchania trestnej činnosti. Kajúcný postoj k páchaniu trestnej činnosti, je u obžalovaného možné aj na predchádzajúce odsúdenie a okolnosti prejednávanej veci dosiahnuť len uložením nepodmieneného trestu odňatia slobody.

V súlade so zákonom bol obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, zodpovedajúci § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona, pretože obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

V dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne, skutkové a právne závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k napadnutému rozsudku pokiaľ ide o každý argument. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia totižto nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinstančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. (napr. R 68/2008- I, rozsudok G. z 9. decembra 1994 vo veci Q. R. proti Španielskemu kráľovstvu).

Odvolací súd má za to, že v rámci odvolacieho konania bola venovaná dostatočná pozornosť podstatným odvolacím námietkam obžalovaného, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému rozhodnutiu vo veci než k akému dospel súd prvého stupňa. Aj podľa názoru krajského súdu, výsledky vykonaného dokazovania v danom prípade spoľahlivo preukazovali vinu obžalovaného zo spáchania skutkov uvedených vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. V nadväznosti na preukázanie viny, okresný súd správne postupoval aj pri určený druhu a výmery trestu s poukazom na

pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolnosti, osobu obžalovaného, okolnosti skutku, kedy okresným súdom uložený trest aj odvolací súd považuje za zákonný, spravodlivý a primeraný.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.